

Beijerlandsche Berichten

93

OUd-BEIJERLAND, dat als uit ruigte werd geboren,
Kan thans't oplettend oog des reizigers bekoren,
'T herinnert EGMOND ons, door SPANJES beulenrot,
Voor Vaderlandsche trouw vermoord op een Schavot,
'T leed weinig in den nood van Nederland, voor deezen
Maar moelt in't jongft Kraakeel een prooi der plondring
weezen

Uitgave van "Historische Vereniging Oud-Beijerland"

Historische Vereniging Oud-Beijerland

Opgericht 30 september 1997
Beschermer: T. Frederiksz. baron van Tuyll van Serooskerken,
Ambachtsheer van Oud-Beijerland

www.hvobl.nl

Beijerlandsche Berichten

Jaargang 26 nummer 93 december 2023

Redactie

Pieter Jan in 't Veld
Jan Paul van der Spek

Contributie

Minimaal € 10,- per jaar
Rekeningnummer NL16 RABO 0351 1871 03 t.n.v. HVO, Oud-Beijerland
Buiten de regio wordt de Beijerlandsche Berichten per post verzonden
en brengen wij € 6,- kosten in rekening

Bestuur

Pieter Jan in 't Veld, voorzitter. (0186) 61 75 23
Adri de Groot, secretaris, Willem Vrijlandtstraat 75, 3262 GN
Oud-Beijerland. (06) 51 05 26 60. mail: a.groot21@upcmail.nl
Henk Dijkstra, penningmeester en ledenadministratie. (0186) 61 69 06
mail: historischeverenigingobl@gmail.com
Lennart van der Meer, website. (06) 43 89 41 14

Archief

Het Historisch Informatie Punt (HIP), is gevestigd in de het
Oude Raadhuis aan de Waterstal in Oud-Beijerland.
Geopend elke 2e en 4e dinsdag van de maand van 14.00 tot 16.00 uur,
behalve in de maanden juli en augustus.
Buiten deze tijden contact: Alie van den Berg (0186) 61 42 40

ISSN 2210-8645

Inhoud

Van het bestuur	3
De Vrijwillige Landstorm <i>Pieter Jan in 't Veld</i>	4
Over Oud-Beijerland en Indië <i>Leen van Driel</i>	9
Oud-Beijerland 100 jaar geleden (deel 4) <i>Rob van Brakel</i>	14
Brandweershuisjes <i>Bas de Koning en Jan Paul van der Spek</i>	21
Foto's, thema: boerderijen	26

mako
cleaning service

Schoonmaak-onderhoud
Glazenwasserij
Gevelreiniging
Graffitiverwijdering

L.J. Costerstraat 4 • Oud-Beijerland
Telefoon 0186 - 619 500

www.makocleaning.nl

Van het Bestuur

Aan het eind van het jaar 2023 zijn er veel ontwikkelingen te melden over onze vereniging. Ontwikkelingen met veel aanmeldingen van nieuwe leden. Op open monumentendag mochten we 29 nieuwe leden verwelkomen.

Op 30 september had de vereniging een kraam bij 90 jaar WSV "Het Spui", ook toen weer 9 nieuwe leden.

Op 28 oktober bezocht onze beschermheer T. Frederiksz. baron van Tuyll van Serooskerken samen met zijn echtgenote onze vereniging. Tijdens dat bezoek heeft hij onze vernieuwde website in gebruik gesteld. Heeft u de nieuwe website al bezocht? **Kijk op: hvobl.nl.** Er staan sinds kort twee verhalen op. Eén over wat is er gebeurd met het Joodse bezit tijdens de Tweede Wereldoorlog. Eerdere publicaties die zijn geplaatst in Beijerlandsche Berichten, zijn aangevuld met overige woonhuizen waar Joodse inwoners hebben gewoond. Tevens een deel genealogie van de betreffende Joodse inwoners. Het andere artikel gaat over het leven van Anna Hers, dochter van de befaamde huisarts Dr. Hers en schrijfster van meisjesboeken in de vorige eeuw. Maar ook stond zij aan de basis van het jeugdwerk van de Kinderbond in "Ons Huis" en de bibliotheek aan de Kerkstraat. Op 8 november heeft het bestuur een ledenwerfactie gehouden bij de nieuwe bewoners van de Lievenshof. Zoals hierboven vermeld, heeft onze vereniging de laatste tijd een grote groei doorgemaakt, en telt nu bijna 500 leden. We gaan proberen dit jaar nog het 500ste lid in te schrijven. Wellicht kunt u in uw omgeving nog eens kijken, of er mensen lid willen worden?

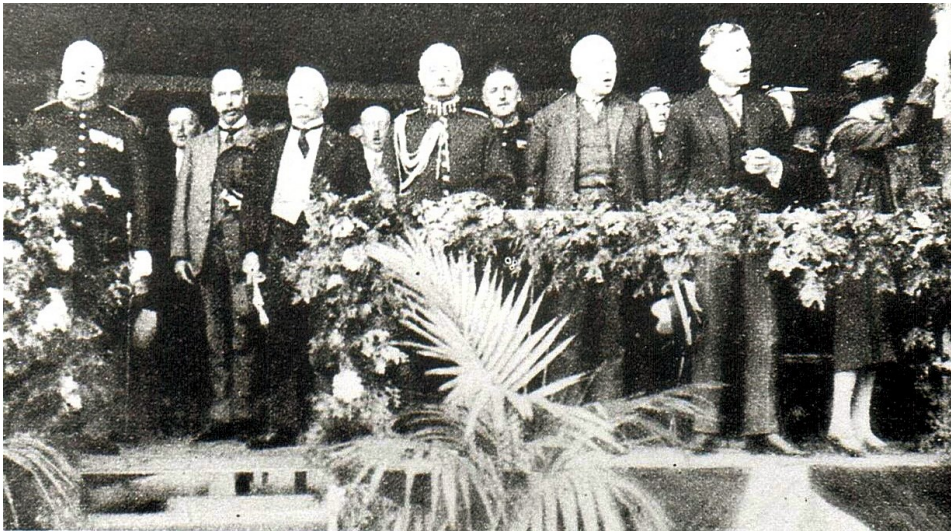
Wij wensen u goede feestdagen toe en een voorspoedig 2024

0186-617078
uitvaartverzorgingmoree.nl
Prins Hendrikstraat 20-22
3262 ST Oud-Beijerland

Moree
uitvaartverzorging

De Vrijwillige Landstorm

Pieter Jan in 't Veld

v.l.n.r. H.C. van Capelle; cdt. Landstorm afd. Rotterdam; L.F. Duymaer van Twist, vz. Nationale Landstorm commissie; generaal J.H. Borel; minister H. van der Vegte, waterstaat en minister J. Donner Justitie

In het blad Voorwaards van 8 september 1927 is hiervan een verslag te lezen.

*“ de helden van Oud-Beijerland
Notities over de landstormers en hun bewonderaars
Wij en de sterren”*

Je krijgt er altijd weer een ontdaan gevoel. Nou had ik werkelijk mijn allernetste pakje aan. Mijn vrouw die wist wat ik tegemoet ging, had er alle vlekken uitgehaald en de broekvrouw stond scherp als een mes. Je denkt, dat je niets gebeuren kan en daar kom je opeens zoo maar pardoës, klakkeloos zonder eenige voorbereiding naast generaal Duymaer van Twist te staan. In 't stadhuis van Oud-Beijerland nog wel. Erger kan je niks gebeuren, want tegen de gekleede jas van dezen landstormer-oppergod, die allergenadigst heele regimenten dames aan den burgemeester voorstelt doe je niks. Daar sta je naast letterlijke en figuurlijke zin. En terwijl Duymaer genadiglijk de sherry van de burgerij van Oud-Beijerland uitdrinkt en de sigaren van de gemeente rookt, denk

je- om toch óók wat te lijken!- dat het maar beter is naar je andere zijde te kijken. En dan kucht er opeens aan dien kant een generaal met een heele xylofoon van medailles en ridderorden op de borst, die tintelen en rinkelen en het Hooglied van de Vrijwilligen Landstorm zingen. Pal-stijf sta je gedrukt tusschen Duymaer en de generaal met vóór je een luitenant-kolonel en achter je een groot-majoor. Wel wat lager, maar toch ook nog hoog.

In diepe aandacht volg je de bibberatie waarmee de burgemeester van Oud-Beijerland al de geweldenaren welkom heet. Toch zie je dat de vloer van de ontvangstzaal pas nieuw geverfd is. Rood waarachtig. En Duymaer en de generaal en de grootmajoor morsen maar met asch. Je zou ze toch! Als ze niet van de Vrijwillige Landstorm waren! De naam zegt alles!

De burgemeester is een kleine man. Zijn rede echter bewijst dat een kleine man groot kan zijn. Zijn snor- een pracht- schiet vuur als hij Duympje, die weer sherry drinkt, voorleest van zijn papiertje dat hij desnoods bereid is geweld met geweld te beantwoorden. De groote generaal schijnt het nogal gemoedelijk op te vatten en minister Donner- ook keurig hoor, al kwam hij iets te laat- zit stiekem weg de fijne vouw in zijn Engelsche gestreepte broek recht te trekken. Met alle eerbied voor de rede van meneer den burgemeester, de vouw in de broek van minister Donner zit mooier dan die van mij. Mijn vrouw moet die broek van Zijne Excellentie beslist es zien. De burgemeester van Oud-Beijerland de Vries Broekman 't zit em wel in de broeken vandaag. Als de burgemeester zijn rede uit heeft en verder niets meer op zijn papiertje staat, kijkt hij een beestje verschrikt rond. Alsof hij 't niet helemaal kan..... Dan veert minister Donner op. Die spreekt maar zoo en op zijn gezicht kan je lezen, dat ie ervan overtuigd is, dat 't niks geeft wat je zegt. Hij laveert tusschen de wallen “paraat” en “lof” heen en weer en schijnt zich ermee te amuseren hoe goed ie praat, zonder wat te zeggen. De burgemeester kijkt hem een paar keer aan als ie een seconde pauzeert. “Is het uit? Gaan zitten?” Maar Exellentie steekt meneer de Vries Broekman nog een veer in de..... nee niet in de broek, maar op de hoed. Hij vertelt nl., dat “die de eer heeft burgemeester van Oud-Beijerland te zijn” en al de aanwezigen staan stom van verbazing over het nieuwtje. Daarmee is de officiële ontvangst geëindigd en begint de officiële lunch. Straks gaan de vrijwillige stormelingen

... En burgemeester bibberde zacht met 't reddende papiertje in zijn hand een zang van bloedig geweld!

(mensen, maak er nou geen stommelingen van!) defileren. De donderende redevoeringen zijn uit. Vreemd, de wereld draait nog precies zoo zijn draai als tevoren..... Oud-Beijerland vlagt om en bij het Raadhuis. er rijdt zelfs een kanon met een oranjestrik door de straten. Een Oud-Beijerlander vertelde me, dat, dat alleen maar reclame was voor een zaak. Alsof al het andere geen reclame is voor een zaak. En Duym, die mij bepaald hebben moet want hij zweeft voortdurend in mijn nabijheid) 't bloed kruipt toch altijd , waar 't gaan niet kan gaan!) geeft van de stoep van 't Raadhuis zijn hooge goedkeuring over 't nette uiterlijk van de plaats te kennen. Hij schijnt zeer tevreden over zijn onderdanen. - veel vlaggen, hé zegt ie, blij als een kind. Alle arbeid ligt still. Dat laatste sprak boekdeelen. Zijn inzichten in maatschappelijke kwesties zijn vermaard, maar dat ie dingen zóó scherp zag!. Het blijkt toch duidelijk nietwaar, als hij ziet, dat alle arbeid stil ligt, dat hij landstormerij toch net als wij als lulakkerij beschouwt. 't Schieten van de landstormers is geweldig. Als je vader en moeder, je meisje en al je oomes en je tantes geestelijk en lichamelijk naast je staan schiet je tot je niet meer schieten kan. 't Best schiet je voor je meisje. 'k heb een verloofd paartje gezien, waarvan 't meisje met tranen in de oogen naar de schieterij van der jongen te kijken stond. De baancommandant stond ervan te trillen op zijn beenen. Een prachtkerel , goochelaar met medailles en orders. Hier zie je meer dan er zijn!

Om één uur zet de wind op wolken pakken zich samen, de regen dreigt sterker en 't defilé begint, Mariniers pijpen en roffelen en ds. Goote van de Gereformeerde gemeente te Oud-Beijerland bijt zenuwachtig op zijn lip. Duympje bekijkt zijn legerscharen met de lach van den volbloed generaal. Hij ruikt de landstormers, proeft ze. Hij vindt ze om der rauw in te bijten. Tusschen de hoeden en petten ieder keer een "hooge" die vóór ons hoofd rechts" buldert. Alle hoofden zwenken. Niet voor Funke Küpper of voor mij, maar voor meneer Duympje en meneer Donner en de andere

medailles naast ons. Je ziet zoo vaak "Als 't moet," op de banieren, dat je waarachtig benauwdheden krijgt en ervan begint te..... moeten. Kolonel van de Capelle zei hat ook weer in zijn rede op 't mooie veld achter de Hoogere Burgerschool: "als 't moet staan we klaar!"

Is het niet schoon te weten, dat kolonel van de Capelle klaar staat. Hij sprak van een ongerepte troon en daar boven op een Oranje.

Ds. Goote heeft de leiding. Aan de lunch heeft hij ook gesproken en toen heeft er ook geen mensch wat van begrepen. Maar dominee is een geweldige landstormer voor 't aangezicht van generaal Duimelot en zijn humor vindt dus gereede aftrek. Intusschen gaan op het veld de krijgsverrichtingen voort, terwijl de generaal uit 't kistje van de gemeente sigaren presenteert. "" Ook een sigaartje majoor?". Graag, generaal!" We rijden carrousel en zingen af en toe samen een lied. Wat zijn er toch een menschen gezegend met een: prachtstem! Alles zingt en generaal Duym sprak vlak na de springoefeningen der cavalerie. Eerst merkte geen mensch het, omdat het toch springen bleef, maar later viel 't op want de paarden sprongen mooier. Hij dankte Ds. Goote zeer en zei verheugd te zijn over de aanwezigheid van minister Donner en minister Van de Vegte. Hij vond het schouwspel schitterend, want al de landstormers hadden in levende lijve getoond, dat ze er zijn! Hoe je anders moet toonen, dat je der nog bent, zei de generaal der niet bij. Der zijn altijd nog elementen in de maatschappij, zei generaal, waarvoor je moet oppassen! En galmend vertelde hij van 't voorrecht de jonge prinses te zien en van al de liefde, die er woont in zijn breede boezem. De zegezang van Bilderdijk kwam hem. "Voor de aandacht. Holland bloeit weer... Is dat zoo? Ja! Brengt nieuwe bezieling, schreeuwede Duym schor! Ik heb gezegd!

Colonne- geweer! Een troep beroepsmenschen rukken aan. En spelen 't gruwelijkste spel aller spelen. 't Spel van den "dood der dapperen". Hoe men iemand de hersenpan verbrijzelt. Spel! Hoe iemand de borst in doodelijken stoot doorboort. Spel. Hoe men levens vernietigt, in gruwelijke koelbloedigheid. Spel. Geweren, bajonetten, mitrailleurs! Spel en speelgoed! En als aan 't slot wat losse patronen worden afgevuurd in de richting der gereserveerde tribune, als de mitrailleurs roffelen, geweren knallen en lichtkartetsen dicht komen tot de rijen publiek en daar brandend vallen in 't gras te dooven in rook en smook, dan is ook dat beeld van strijd en vernietiging, slechts.... spel! En dan verkondigt Ds. Goote zieleherder van de gereformeerde gemeente te Oud-Beijerland, dat hij..... "dankbaar is voor 't genotene!" Neen, dan het spel der vendelzwaaiers van 't St .Antoniusgilde te Beek en Donk! De kortgebroekte trommelslagers roffelen met korten, doffen slag. En de vendels fraaien en zwaaien en wapperen en wenden en keeren. Dat is spel, maar een spel, dat te licht van toets is om in dit milieu te passen. En de goudkragen hebben hiervoor ook niet die belangstelling. 't Applaus voor de vendelzwaaiers is maar zwakjes. Dominee Goote dankt en Duym rookt zijn pijpje. De deelnemers krijgen een geschenk onder enveloppe: vier bonnetjes voor gedeeltelijk vrije consumptie. De deelnemers aan het defilé hebben 't couvert allemaal al beet. De bonnetjes zijn oranje. Ds. Goote houdt nog een rede en pastoor Geldermans.

Op 't programma staat er achter: "Als 't moet en 't moet heelemaal niet, want van de

sprekerij hebben alle landstormelingen plus aanhangsels al lang genoeg. Ook meneer Snoeck Henkemans praat nog. En op en om het terrein lopen manen met andere zoetigheid en andere aapjes, die ook mooi springen en op verzoek dansen. Er is nog veel meer. Te veel om op te noemen. Ach, waarom moest één der hoogen nou met ons gaan debatteren? We zaten heel onschuldig op de tribune en daar komt me een sterreman een beetje praten. "Of wij met vijandige bedoelingen kwamen?" Wie zou dit nou bij twee goedig- uitzierende huisvaders veronderstellen. We vertelden dat we alleen maar gekomen waren om de klucht te beschrijven. Over het tragische zouden we zoo min mogelijk uitweiden, ofschoon we erkenden, dat ook die zijde van zeer groot gewicht is. De luitenant was het niet met ons eens. Hetgeen ons niet verwonderde. Hoe zou hij, die hier (gelukkig) nog nooit iets anders dan kluchten heeft zien opvoeren op zijn terrein, die groot gebracht is temidden van clowns met toebehooren als daat zijn gouden kragen, sterren enz. tenslotte nog de humor kunnen zien en weten wat echt en wat nagemaakt is? Hij zei, dat hij gastvrij wenschte te zijn. Zouden wij ham daarin niet steunen? Hij blijve die deugd nog lange jaren beoefenen. Veel zal hem daarvoor vergeven worden!"

d. V. Jr.

Beetsstraat 3, 3261 PL Oud-Beijerland
 Telefoon 0186-61 51 37
 E-mail info@klijnsmit.nl
 Internet www.klijnsmit.nl

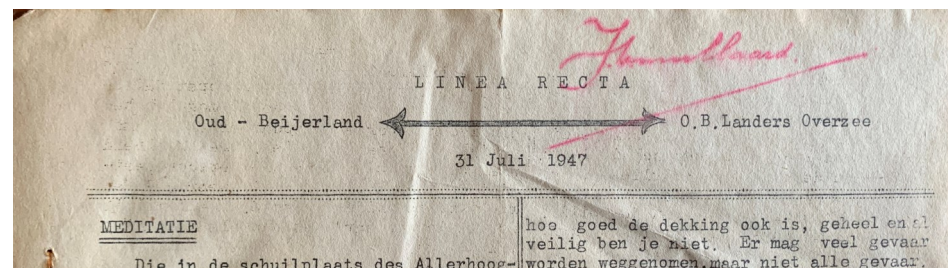
Over Oud-Beijerland en Indië

Een ongedacht bron van lokale historie en een nieuwe oproep

Leen van Driel

Bij onze zoektocht naar een nieuw verhaal over de oorlog, stuitte ik ongedacht op een nieuwe bron van lokale dorpsgeschiedenis. Hoe dat zo?

In vervolg op twee eerdere verhalen over ons dorp en de Tweede Wereldoorlog wil ik in samenwerking met de gemeente Hoeksche Waard het verhaal vertellen van jonge mensen, veelal mannen, die in de periode 1945-1950 in Nederlands-Indië geweest zijn om 'orde en rust' te herstellen. Wie waren dat? Hoeveel waren dat? Wat beleefden ze? Wat vertelden ze? Hoe keken ze erop terug? Hoe kom je aan gegevens? Over de omgekomen militairen is het een en ander bekend. Er is jaarlijks een herdenking. Maar wie zijn die naar schatting 150 anderen uit Oud-Beijerland? En hoeveel zijn het uit de Hoeksche Waard? Dat zouden er wel eens meer dan 500 kunnen zijn. Dat zijn meer militairen dan die in de meidagen 1940 vanuit Oud-Beijerland en de Hoeksche Waard aan een van de fronten actief zijn geweest. Wat weten we daar eigenlijk weinig van.

Het eerste nummer van Linea Recta

Dankzij de hulp van een paar ingewijden hebben we al veel namen kunnen achterhalen en al een aantal gesprekken kunnen voeren om het verhaal achter een naam te kunnen vernemen. Jan P. van der Spek attendeerde me op een bestand in het archief van de Hervormde Dorpskerk, dat in twee opzichten waardevol bleek. Het betreft het blad *Linea Recta*, dat in de periode 1947 – 1950 uitgegeven werd door het Protestants Interkerkelijk Thuisfront (PIT). Hoewel het niet helemaal compleet is, een aantal nummers uit het begin ontbreekt, biedt het veel. Immers het maandelijks verschijnend blad was bedoeld als intermediair tussen de mannen en vrouwen overzee en Oud-Beijerland. Ze kregen het per post opgestuurd. Naast de vaste rubrieken als meditatie, mededelingen en een puzzel, was er de rubriek over de Indiëgangers zelf. Daar was ik naar op zoek: namen, soms geboortedata, legeronderdeel, verblijfplaatsen en wederwaardigheden. Dat was

een klein goudmijntje. Mede dankzij deze bron hebben we inmiddels ruim 100 van de 150 namen van Beijerlanders kunnen achterhalen. Dat biedt aanknopingspunten voor verder zoeken naar mensen die het verhaal achter een naam kunnen en willen vertellen. Dus wie iets kan en wil bijdragen aan dit nieuwe project is hierbij van harte uitgenodigd om in contact te treden. Vooral niet-protestanten kunnen nog het een en ander bijdragen aan nieuwe informatie. Zij vielen immers buiten de groep waarmee het PIT contact onderhield.

De namen in het blad vormden de eerste opbrengst. Er is ook nog een tweede reden waarom de bladen waardevol zijn. Ze bevatten namelijk nog een vaste rubriek: *In en om Oud-Beijerland*. Daarin wordt gemeld en beschreven wat er allemaal in het dorp gebeurde, zodat de mannen en vrouwen overzee blijven met de ontwikkelingen in hun dorp. Na twee of drie jaar afwezigheid was er immers wel wat veranderd in het dorp. Ze zullen er van opkijken. Zo waren er huizen gebouwd: 62 woningen (o.a. aan de Jan van Galenstraat onderaan de Zinkweg), de kosten en de inhoud van de woningen worden nauwkeurig beschreven. Riolering wordt aangelegd in de Kerkstraat, Nobelstraat en Beneden Molendijk. Dat is een heel karwij, want er moet heel wat oud puin geruimd worden. Het postkantoor krijgt een nieuwe telefooncentrale, drukkerij Van As krijgt een nieuw pand, de ijzerhandel van de heer C. Korporaal gaat verhuizen en de firma De Vroedt (DAVO) ondergaat een algehele gedaanteverwisseling. Er komen nieuwe scholen of schoolgebouwen: huishoudschool, ulo en ambachtsschool. Het wordt vrij uitvoerig beschreven. Allemaal waarneembare veranderingen die bij terugkeer uit Indië zullen opvallen.

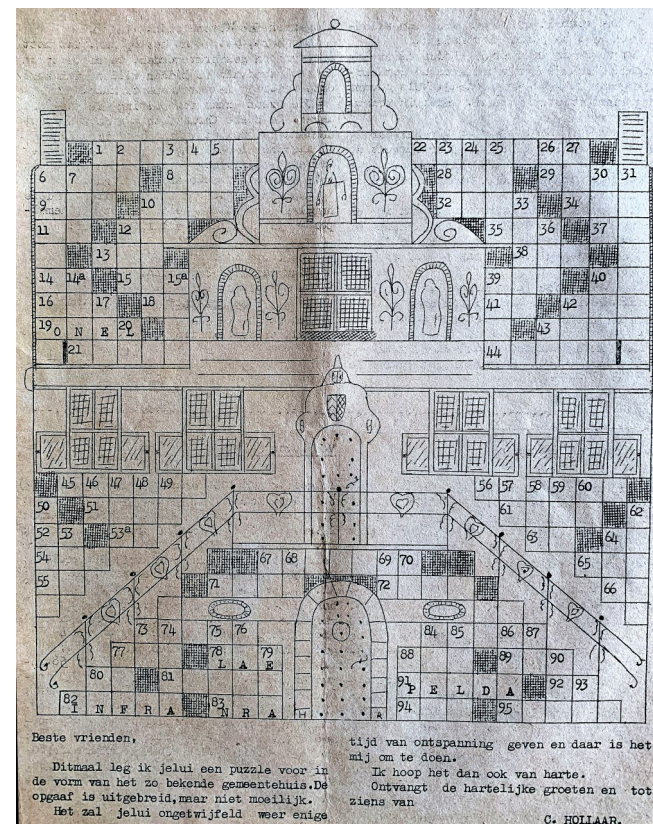
Dan zijn er de personele veranderingen. Burgemeester Diepenhorst is overleden. Hij is opgevolgd door S. Hammer. Dominees komen en gaan. Het komt allemaal soms uitgebreid aan de orde. En dan zijn er voorvallen die aardig zijn om te weten, maar bij terug-

keer uit de tropen veelal vergeten zullen zijn. Prins Bernhard is even langs geweest, de oude van dagen zijn uit geweest en de kinderen van de hoogste klassen van de lagere scholen zijn per boot naar en door de haven van Rotterdam gevaren. Er gebeurt van alles: *Mw. Legendijk-Hogervorst uit de Bootstraat mag van geluk spreken. Zij wilde van het hoge water gebruik maken, het een of ander uit te spoelen, doch duikelde voorover het Spui in. Alleen haar laarzen bleven boven, althans deze schijnen ergens achter blijven hangen te zijn, zodat zij op haar hoofd in het water stond en er niet uit kon komen. W. Hoogvliet, die de laarzen zag, vermoedde dat er ook nog wel wat anders dan laarzen in het water lag, zodat hij direct pogingen in het werk stelde, om de drenkelinge te redden. Op zijn hulpgeroep kwamen er enkelen toelopen, zodat zij met vereende krachten op het droge werd gebracht. Nog net op tijd. Op zo'n manier zou je ongemerkt verdrinken. Gelukkig, dat ook hier weer direct hulp aanwezig was. Veel van dit soort klein leed komt aan de orde.*

Kortom: wie lokale, Oud-Beijerlandse, geschiedenis in de periode 1947-1950 nauwkeurig wil bezien, kan hier terecht.

En ik houd me intussen aanbevolen voor alle informatie die kan bijdragen om ook dit derde project over Oud-Beijerland en de nasleep van de oorlog tot een succes te maken. Dat wil zeggen: een boek dat informeert, nieuwe informatie biedt over een vergeten en beladen stuk geschiedenis en mensen verder helpt.

Mail svp en ik neem contact op: l.van.driel@planet.nl.

**...ook u kunt
geld verdienen
voor uw club,
vereniging
of ...!**

**Bent u lid van deze club of vereniging?
Dan kunt u de clubkas flink spekken!**

Koopt of verkoopt u een huis via makelaardij De Jong of laat u uw huis door ons taxeren, dan keren wij een bonus uit op de rekening van uw club, vereniging of ... van uw keuze. Deze bonus kan wel oplopen tot € 225,- per klant!

Kom voor meer informatie vrijblijvend langs bij één van onze vestigingen of kijk eens op onze website: www.makelaardijdejong.nl

Makelaardij De Jong
West-Voorstraat 29
3262 JP Oud-Beijerland
Telefoon 0186-617555

Makelaardij De Jong
Pieter Repelaerstraat 61B
3297 BL Puttershoek
Telefoon 078-6736255

De actieve Makelaar

www.makelaardijdejong.nl

fundam
powered by nvm

Particulier & Zakelijk | Verkoop | Aankoop | Taxaties | Hypotheken

Hubo

de Groot
Oud-Beijerland

Bij ons vind je een groot assortiment aan doe-het-zelf artikelen. We zijn daarin zo breed mogelijk en doen ons best om iedere doe-het-zelf klus tot een succes te maken. Kom je onverhoopt niet uit een klus? Vraag ons dan gerust om advies. Met de kennis die wij aan boord hebben kunnen we je ongetwijfeld vakkundig helpen. Mocht je er echt niet uit komen, dan hebben we altijd nog een kundige montage service achter de hand.

Openingstijden
Ma 08:00 - 20:00
Di 08:00 - 20:00
Wo 08:00 - 20:00
Do 08:00 - 20:00
Vr 08:00 - 20:00
Za 08:00 - 17:00
Zo Gesloten

Rembrandtstraat 7, 3262 HN Oud-Beijerland | (0186) 61 21 21 | oud-beijerland

BETON HERSTEL | COATINGS | INJECTEREN | BETON REINIGING

SINKE BETONONDERHOUD SPECIALIST IN BETONREPARATIES

Sinke Betononderhoud is gespecialiseerd in betonreparaties, zowel esthetisch als constructief.

Veelzijdig zijn wij betrokken bij betononderhoudsprojecten in Nederland en België. Daardoor is er ruime kennis en ervaring in huis voor het repareren en herstellen van betonconstructies.

Bij alle mogelijk denkbare betonconstructies kunnen wij de betrouwbaarheid en functie in ere herstellen.

Wij hebben diverse reparatiemethodes tot onze beschikking: handmatige betonreparaties, betonspuiten, verpompen van mortels, injecteren van scheuren met epoxy hars of pur.

Welke techniek wordt toegepast is afhankelijk van de gestelde eisen, het type schade en de constructie.

Geïnteresseerd in één van onze diensten?

Neem vrijblijvend contact met ons op. Wij staan garant voor maatwerk, hoogstaande kwaliteit en gedegen advies.

Sinke
BETONONDERHOUD

DONKERVORSTLAAN 12 | 3261 NE OUD-BEIJERLAND | T 085 - 0498858 | WWW.BETONHERSTELLEN.NL | INFO@BETONHERSTELLEN.NL

Oud-Beijerland 100 jaar geleden

Rob van Brakel (4)

We beginnen waar we de vorige keer mee eindigden: de gasfabriek. Op 4 september wordt bekend dat de bezuinigingsvereniging een adres aan de gemeente heeft gestuurd met het advies het besluit tot het aangaan van een lening voor het stichten van een gasfabriek, in te trekken. Tevens is er het verzoek tot "het met bekwame spoed ter hand nemen van de elektriciteitsvoorziening". Op 21 september haalt de gemeente bakzeil en

trekt ze de aanvraag voor een geldlening in. Of daarmee de strijd ook werkelijk beslecht is, zal het vervolg ons leren...

Intussen zijn de meeste Oud-Beijerlanders in september 1923 met andere zaken bezig, want er valt een feest te vieren: koningin Wilhelmina zit 25 jaar op de troon. Woensdag 5 september wordt een dankstond gehouden ter ere van dat jubileum, en later die maand, op 18 en 19 september, vinden herdenkingsfeesten plaats. Het bestuur van de Oranjevereniging roept iedereen op om op die dagen de vlag uit te steken, de straten te versieren en oranje te dragen. En er is een verzoek aan alle werkgevers om iedereen vrijaf te geven. Ook de gemeente laat van zich horen: venters, kooplieden, acrobaten,

hardlopers en bedelaars van buiten het dorp zijn niet welkom. Verder zal iedereen zich stipt aan de aanwijzingen van de politie moeten houden en is het verboden met de historische optocht mee te lopen. Wegen waar de optocht langs komt, worden 15 minuten daarvoor gesloten voor verkeer. Karren en dergelijke moeten dan zijn verwijderd. Ook is het werpen van vuurwerk verboden; blijkbaar is die aandrang van alle tijden.

Onder leiding van de Feestcommissie, de winkeliers en buurtverenigingen wordt er volop versierd, maar de weergoden gooien roet in het eten: in de nacht van 17 op 18 september woedt een hevig onweer, dat veel versiering beschadigt. Zo worden aan de Grimhoek alle lampions vernield. Het druile-rige weer en de regenbuien van de volgende dag ontnemen velen de moed de versiering na het onweer te herstellen, zo meldt de krant.

Toch knapt het weer gedurende die dinsdag langzaam op. 's Morgens is er een extra bedeling van de armen, terwijl 's middags de kinderen op de scholen traktaties krijgen. Op die scholen wordt muziek gemaakt en gezongen en

er zijn spelletjes. Speciaal vermeld wordt het worsthappen op de RK-school. 's Avonds is er een uitvoering bij het Raadhuis van het meisjeskoor "Het Lijsternestje" en het mondharmonicaorkest "Tot ons Pleizier". Het concert daarna in de muzikentent op het Marktplein wordt evenwel ontsierd door "gejoel uit het publiek en groep van venters". De illuminatie mislukt deels, en dat is weer te wijten aan het weer. Woensdag 19 september vindt de Historische Optocht plaats, waarbij vermeld wordt dat het publiek zich keurig gedroeg. Verder laten de Turnkring en de Harmonie van zich horen en zien, en is er ringrijden. De illuminatie 's avonds is aanvankelijk wel een succes, totdat de regen alles dooft. Desalniettemin gaat de lampionnoptocht door!

Het gewone leven gaat ook door: slager A. Rood slacht een koe van maar liefst 772 kg, A. Visser Wzn krijgt een vergunning voor een autogarage met benzinebergplaats aan de Oostdijk 151 en werknemers in de handvlasserij kunnen een geneeskundig onderzoek ondergaan. Vermeld wordt niet hoeveel mensen daarvan gebruik maken. Minder fraai is dat de 5-jarige zoon van P. van Tiggelen 24 september op de Zinkwegsedijk overreden wordt door een motor en bewusteloos in huis wordt gebracht. Op vrijdag 28 september roepen Burgemeester en Wethouders ouders van kinderen, die vervolgonderwijs willen, op om voor 15 oktober daarvan aangifte te doen bij de secretarie. Het gaat hierbij niet om onderwijs als op de MULO of de HBS, maar om de zogenaamde 7^e klas. Dit naar aanleiding van de Leerplichtwet van 1920, die met ingang van 1926 een 7^e klas verplicht stelt voor schoolverlaters. Tot die tijd mogen scholen volstaan met een cursus, wat in Oud-Beijerland dus blijkbaar gebeurt. Er melden zich voldoende ouders aan, want op 9 november wordt bekend dat aan de Openbare Scholen een cursus gegeven gaat worden: op maandag, dinsdag en vrijdag van half 6 tot half 8 's avonds.

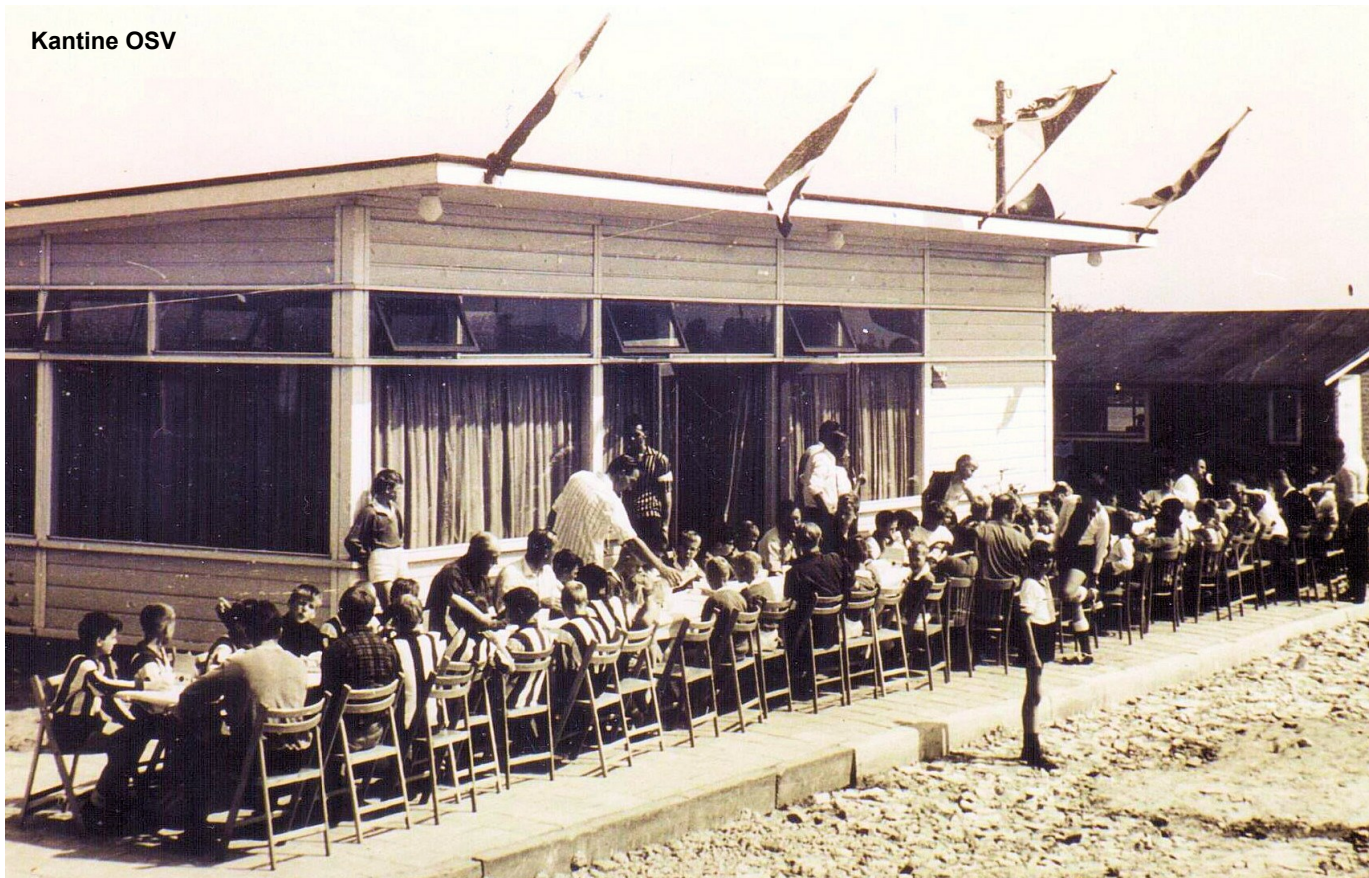
Woensdag 3 oktober is het de beurt aan de Rijks HBS om te feesten, want de school bestaat 5 jaar. 's Middags is er een demonstratie op het sportveld van turnen en atletiek en is er een gekostumeerde voetbalwedstrijd. Ook nu worden de aanwezigen weer geteisterd door slecht weer. 's Avonds wordt in het gymnastieklokaal onder ander "Esmoreit" opgevoerd, en is er een strijke. Daarna is er bal in de bovenzal van De Oude Hoorn. Dat de schoolstrijd voor sommigen nog steeds niet gestreden is, blijkt diezelfde maand als enkele ingezetenen GS verzoeken hun goedkeuring te onthouden aan het raadsbesluit om medewerking te verlenen aan de stichting van een school aan de Zinkweg. Het weer blijft slecht, want op 12 oktober meldt de krant dat een plotselinge vloed de boomgaard van Hoogenboom heeft blank gezet. In die boomgaard staat een lighal – een huisje voor tbc-patiënten -, waar behalve veel lucht en licht nu ook veel water naar binnen komt. De betrokkene wordt met een boot gered door omwonenden, terwijl een agent, die ook hulp probeert te verlenen, in een sloot belandt. De inventaris van de lighal is bedorven. Ook de volkszangavond van 10 oktober heeft te lijden onder het weer, maar ondanks dat, zijn er veel zanglustigen bij Rustburg. Er zijn ook positieve

natuurberichten: Dm. van Leenen heeft voor de tweede keer dat jaar peren geplukt van een boom. Bij J. van Essen vindt men een stoel aardappelen van 87 stuks.

Het gemeentebestuur geeft aan dat huisslachten minstens vier dagen van tevoren moeten worden gemeld. Uiteindelijk worden dat er 83. Verder moeten verhuizingen worden doorgegeven en is het nog steeds niet zo, dat iedere woning van een huisnummer is voorzien. Men kondigt alvast aan, dat per 1 december alle provinciale wegen gesloten worden voor motorrijtuigen op meer dan twee wielen, zwaarder dan 1700 kg. Ontheffing is mogelijk. In het kader van de bezuinigingswoede, die in 1923 heerst, komt de controleur van de Posterijen ter plaatse bekijken of bezuiniging mogelijk is. Elders is de middagbestelling in de buitenwijken al afgeschaft; gekeken gaat worden of dat hier ook kan. Die bezuinigingswoede heeft overigens ook landelijk gevolgen: op 26 oktober wordt de Vlootwet, bedoeld om de zeemacht te moderniseren, door de Kamer afgewezen en ontstaat er een Kabinetscrisis. Wie juist geld willen hebben zijn de mensen van de kerstactie voor Duitsland. 1923 is het jaar van de hyperinflatie in dat land: de prijs van

Kantine OSV

een brood, die in januari 240 Mark was, steeg in november tot 200.000 miljoen mark, waardoor het geld in feite waardeloos werd. Opgeroepen wordt kleding, schoenen en dergelijke naar het Duitse consulaat in Rotterdam te brengen onder het motto: "Hulp is beter dan sympathie".

De krant vermeldt op 16 november dat de Turnkring in Rustburg ereprijzen heeft uitgereikt: bij de dames aan mej. W. Hollaar, bij de heren aan J. Stolk. Het kantongerecht deelt daarentegen boetes uit: voor teveel water in de karnemelk, teveel zetmeel in de boterhammenworst, het laten werken van kinderen onder de 14 jaar, het laten werken van arbeiders op zaterdag na 13 uur, en het niet uitwijken met paarden voor wielrijders. Een ander voorval met paarden speelt zich een week later af in de Steenenstraat: het span van voerman Boender schrok van de muziek van een harmonicaspeler. Het span slaat op hol en komt pas tot stilstand tegen een telegraafpaal, waarbij Boender ernstig gewond raakt. De openbare en de christelijke leeszaal bieden intussen in het kader van de verzuiling tegen elkaar op qua aantal uitgeleende boeken: de openbare leeszaal

meldt van 1 oktober 1922 tot 1 oktober 1923 10.685 boeken te hebben uitgeleend aan 1214 bezoekers, de christelijke leeszaal (alleen op zaterdagavond open) heeft in tien maanden tijd 7200 boeken uitgeleend.

De IJclub presenteert tijdens de jaarvergadering in De Oude Hoorn de voornemens voor de komende winter: een hardrijderij voor jongens op de Vliet en een ringrijderij op de Kreek. Meisjes mochten niet hardrijden; hoe wel dat aanvankelijk wel mocht, is men er inmiddels van overtuigd geraakt dat het niet eerbaar is. Op de vraag of het stuklopen van het ijs op de Vliet en de Scheermansvliet niet strafbaar gesteld kan worden, is het antwoord dat dat helaas niet in de mogelijkheden ligt. Wel kondigt het bestuur aan zelf geen gaten in het ijs te zullen hakken, maar de aanwezige vlaggen in driepoten te plaatsen. In de aanloop naar het Sinterklaasfeest staat op 27 november in de krant dat er in sterke mate mazelen heerst: de lagere klassen en de bewaarschool zijn bijna ontvolkt. Wellicht dat de bewaarschool zelfs voor enkele weken gesloten moest worden. Hoe dan ook, Sinterklaas kan niet op de gebruikelijk wijze gevierd worden.

Na Sinterklaas spelen er weer andere zaken. De moderne tijd doet zich voelen, want ook De Automaat uit Rotterdam wil nu een ondergrondse benzinebewaarpplaats aan de Oostdijk. En de Coöperatieve Bakkerij aan de Julianastraat krijgt een vergunning tot machinale bediening. Daarop verzoekt ook J.

Both, broodbakker te Oud-Beijerland, vergunning voor het plaatsen van een benzinemotor in het pand Oostvoorstraat 125. Verder komt er met ingang van 21 december een autobusdienst tussen Oud-Beijerland en Zwijndrecht. Wie in het zonnetje gezet wordt, is Aris Schipper (80). Hij heeft samen met zijn kleinzoon (15) bij L. Koenraad aan het Vuurbaken maar liefst 410 mud aardappelen opgedolven. Op 1^e Kerstdag wordt het nieuwe clubgebouw van Olympia officieel in gebruik genomen met het spelen van een vriendschappelijke wedstrijd tegen SMV uit Rotterdam. Op 2^e Kerstdag speelt Olympia 3 tegen De Zwaluwen, eveneens uit Rotterdam. Vermeldenswaard is de jaarvergadering van de Bezuinigingsvereniging op donderdag 20 december. Er wordt gemeld dat de gasfabriek, "de nachtmerrie van bijna alle belastingbetalers in Oud-Beijerland", voor geruime tijd van de baan is. De kreet is: "Werft nieuwe leden, zodat de belastingdruk in Oud-Beijerland weer dragelijk wordt". Men neemt daarop vast een voorschot met een voorstel tot het verlagen van de ambtenarensalarissen met 5 tot 20 procent. 1924 zal ons leren wat er van deze verwachtingen terecht komt!

Voor een onafhankelijk
Hypotheekadvies

Neem contact op met John van Helden 0186-634214
 j.vanhelden@schepassurantien.nl www.schep-assurantien.nl

Bert Roos
 ARCHITECTUUR

Een all-round architectenbureau, inzetbaar voor bouw en verbouw, renovatie en restauratie in alle segmenten van de woning- en utiliteitsbouw.

West-Voorstraat 25 B 3262 JP Oud-Beijerland T: 0186 614 157
 M: 06 538 382 17 E: b.roos@bertroos.nl www.bertroos.nl

B A Z Z
 Jeans & Casual

Oost-Voorstraat 27-28, Oud-Beijerland
 www.bazzcasual.nl

Brandweershuisjes

Bas de Koning en Jan Paul van der Spek

Inleiding

In de vergadering van 3 september 1926 heeft de Gemeenteraad een gewijzigde verordening op de Brandweer vastgesteld. In artikel 9 van deze verordening lezen we het volgende: De autobrandspuit en daarbij behorend materiaal wordt bewaard in de daarvoor bestemde garage in de Kerkstraat (spuit 1). De slangenwagens en daarbij behorend materiaal worden bewaard in het daarvoor bestemde gebouwtje in de Waterstal (spuit 2). Handspuit nummer 3 in het spuihuis in de Oost-Voorstraat. Handspuit nummer 4 in het spuihuis aan de Oostdijk en tenslotte handspuit nummer 5 in het daarvoor bestemde gebouwtje tegen de woning van de gemeentepolitie aan de Zinkweg.

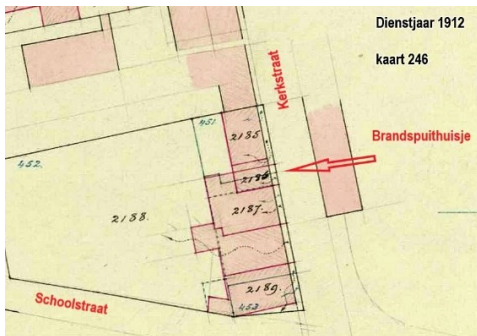
Directe aanleiding voor het wijzigen van de Verordening op de Brandweer van Oud-Beijerland is de ingebruikname van een automobiel-brandspuit op 8 juni 1926. Een nieuwe spuit gebouwd op een chassis van een T-Ford en voorzien van een motor van voldoende sterkte (20 pk). Nu rijst de vraag waar deze vijf huisjes te vinden waren. Tegenwoordig zal men ze tevergeefs zoeken in ons dorp, ze werden alle afgebroken. We gaan in dit artikel na waar deze brandweershuisjes stonden.

De Kerkstraat

Nevenstaande foto werd in 1911 gemaakt en toont een drietal in 1910 gebouwde woningen. Tegenwoordig ligt hier het parkeerterrein aan de Karel Doormanstraat, tegenover het gebouw 'Maranatha'. De eerste en derde woning waren bestemd voor de veldwachter. De middelste, grotere, woning was bestemd voor

het hoofd van de Openbare School. Uiterst rechts is nog de ingang te zien van de het brandspuihuisje, na 1926 aangeduid met 'garage'. Daar weer rechts van het pand dat bekend stond als het noodslachthuis. Volgens de gegevens van het Kadaster komt in

1888 voor het eerst de naam Brandspuithuisje in het archief voor. Dit archief geeft in dienstjaar 1912 de volgende omschrijving. De percelen D 2137, D 2138 en D 2139 zijn huizen, perceel D 2136 is een brandspuithuis en D 2135 is een schuur. Een fragment van een kaart uit datzelfde jaar geeft dit duidelijk weer. Na 1945 gaf het Kadaster aan dat het hier een bergplaats betrof.

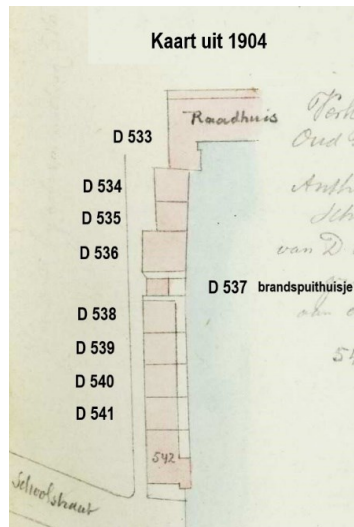
Omstreeks 1963 zijn de panden gesloopt.

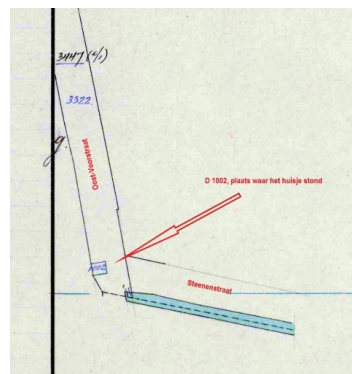
De Waterstal

Om de plaats van het brandspuithuisje aan de Waterstal te lokaliseren, is een luchtfoto van 1924 te gebruiken. Op een fragment van deze foto zien we een deel van de kerk en de bebouwing aan de Waterstal tussen het Raadhuis en de huidige Karel Doormanstraat. Op de foto is nog net een punt van het dak zichtbaar. Deze punt is met een pijl aangegeven.

Ook hier geeft het archief van het Kadaster meer informatie. Op een kaart uit 1904 is goed te zien waar dit huisje gestaan heeft. Het perceel werd toen aangeduid met D 537. In 1937 kwam er een ruil tot stand tussen het Diaconie Weezenfonds van de Dorpskerk en de Gemeente Oud-Beijerland. Het brandweershuisje kwam in handen van de Kerk, waarna sloop en herbouw van een huis volgde. Ook dit werd in de zeventiger jaren afgebroken ten behoeve van een noodgebouw voor de gemeentelijke Secretarie. Tegenwoordig is hier de aanbouw te vinden die in gebruik is bij de bibliotheek.

De Oost-Voorstraat

De meesten van ons zullen zich het huisje op de hoek van de Steenenstraat en de Oost-Voorstraat niet herinneren. In 1943 werd de Oost-Voorstraat verbreed. Hiervoor was het nodig om het brandspuithuisje te slopen. Het Kadaster geeft heel zakelijk aan dat hier voortaan een 'weg' te vinden is. Opvallend van de nevenstaande foto is dat de H.B.S. hierop niet afgebeeld is. Deze fraaie foto dateert dus van voor 1918. Eerder al in 1916 werd dit door het Kadaster aangeduid met 'brandspuithuis' en met het adres de Steenenstraat.

De Oostdijk

In de Nieuwe Vlaardingsche Courant van 21 maart 1903 lezen we over de nieuwbouw van een brandspuithuisje: "Om aan C. Meeldijk, tuinman alhier, toe te staan om het brandspuithuisje No. 1 op den Oostdijk te laten afbreken en weder op te laten bouwen". De oudere Beijerlanders zullen zich dit brandspuithuisje wellicht nog herinneren met de reclame van Koen Visser op de zijgevel. Het pand staat sinds 1951 kadastraal bekend als 'toonzaal en erf'. Loodgieter Dirk in 't Veld heeft het pand ongeveer twintig jaar lang gehuurd.

**Brood- en banketbakkerij
Voordijk b.v.**

Molendijk 44 | Emmastraat 8b
Oud-Beijerland | Heinoord
T 0186-612592 | T 0186-602086

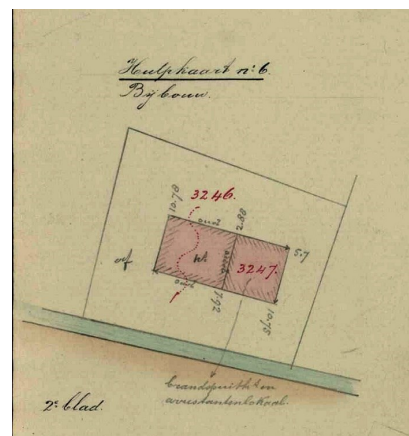
bestelling@bakkervoordijk.nl
www.bakkervoordijk.nl

De discussie in de Gemeenteraad om het pand wel of niet te slopen heeft veel meer tijd in beslag genomen dan de daadwerkelijke sloop. Er staat veel over vermeld in lokale kranten. Aardig is om weer te geven welke 'feiten' er ter tafel kwamen: "De Beijerlandse raad besloot anders dan B. en W. die

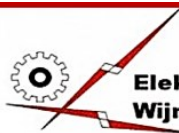
het gebouwtje wilden slopen. Dit betekent ook dat de Oud-Beijerlandse jeugd gerust kan zijn. Tussen het brandweehuisje en het daarnaast staande pand zit namelijk een smal slop, waar het 's avonds o zo donker is. En ook dat slop – door de wethouder mevrouw H.E. Verhagen in de laatste raad "scharrelslop" genoemd- blijft dus behouden." Uiteindelijk werd het pand toch op 27 juli 1976 gesloopt.

De Zinkweg en 1^e Kruisweg

Tenslotte het vijfde brandspuithuisje. Hierbij moeten we het van het Kadaster hebben, want hiervan hebben wij tot nu toe geen foto kunnen vinden. In 1919 wordt een huis en erf van Jacob Dirk Troost verbouwd en wordt vervolgens gesplitst in een huis en erf (kadastraal bekend onder nummer C 3246) en een brandspuithuis en een arrestantenlokaal (bekend onder nummer C 3247). Op de hulpkaart van het Kadaster is dit weergegeven. De Gemeente Oud-Beijerland verkreeg het erfpachtrecht. De woning was voor de agent van politie bestemd. In 1937 wordt de Gemeente Oud-Beijerland eigenaar van het

pand. Op 1 april 1957 besluit de Gemeenteraad om deze voormalige dienstwoning van de gemeentepolitie te verkoper. Koper wordt Arie Reedijk. Bij de koop was als voorwaarde gesteld dat er brandweermateriaal in de bijbehorende schuur opgeslagen moest kunnen worden. Pas in 1972 werd deze voorwaarde bij verkoop niet meer vermeld. Op het perceel waar dit alles heeft gestaan, staat nu het huis met adres 1^e Kruisweg 9.

**Elektrotechnisch Buro
Wijntje B.V.**

Bij elektrotechnisch bureau **Wijntje** kunt u terecht voor al uw elektrotechnische installatiewerkzaamheden zoals onder andere:

- Licht- en kracht installaties
- Data netwerken • Noodverlichting
- Zwakstroom- en intercom installaties
- Keuren van elektrische apparaten
- Reparatie van witgoedapparaten
- Zowel voor bedrijven als particulieren

West-Voorstraat 14 3262 JP Oud-Beijerland 0186-612802 info@wijntjebv.nl www.wijntjebv.nl

Foto's: boerderijen

De boerderij van Visser aan de Zinkweg. De 'Vissertjes' waren handelaren in Russische pony's en paarden. Deze boerderij werd door brand verwoest in 2009.

